

Na podlagi šestega odstavka 20. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21) izdaja Vlada Republike Slovenije

Uredbo o razrešitvi nasprotja javnih interesov

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) Ta uredba podrobneje določa:

- merila za vrednotenje vplivov na gospodarstvo, družbo in okolje pri odločanju o razrešitvi nasprotja javnih interesov in
- postopek odločanja o razrešitvi nasprotja javnih interesov.

(2) Odločanje o razrešitvi nasprotja javnih interesov se lahko izvede v postopku priprave prostorskega akta:

- državnega prostorskega načrta (v nadaljnjem besedilu: DPN),
- uredbe o najustreznejši varianti,
- občinskega prostorskega načrta (v nadaljnjem besedilu: OPN),
- občinskega podrobnega prostorskega načrta (v nadaljnjem besedilu: OPPN),
- akcijskega programa za izvajanje Strategije,
- regionalnega prostorskega plana ali
- občinskega prostorskega plana.

(3) Ta uredba se uporablja tudi pri podrobnejšem prostorskem načrtovanju in dovoljevanju, ki se izvaja v okviru združenega postopka ali delnega združenega postopka pri državnem prostorskem načrtovanju.

2. člen (izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem predpisu, imajo naslednji pomen:

1. izravnalni ukrep je ukrep, s katerim se izravnavajo škodljive posledice načrtovane prostorske ureditve / načrtovanih rešitev prostorskega akta za posamezen javni interes, za katerega se z odločitvijo o razrešitvi nasprotja interesov podeli izjema od ciljev, postavljenih v predpisih ali razvojnih dokumentih države, in sicer na način, da se vzpostavijo drugi pozitivni učinki za ta javni interes po področjih in merilih za vrednotenje vplivov, kot so določena v tej uredbi, hkrati pa ne povzročajo dodatnih škodljivih posledic za druge javne interese;
2. načrtovana prostorska ureditev je tista prostorska ureditev, ki je predmet odločanja o razrešitvi nasprotja javnih interesov in je načrtovana v posameznem prostorskem aktu;
3. ničelna alternativa je alternativna rešitev, pri kateri ne pride do izvedbe načrtovane prostorske rešitve, tako da ostane stanje v prostoru nespremenjeno;

4. odločanje o razrešitvi nasprotja javnih interesov je postopek, v katerem se lahko na podlagi vrednotenja vplivov na gospodarstvo, družbo in okolje podeli izjema od postavljenih varstvenih ali razvojnih ciljev in potrdi načrtovana prostorska ureditev kot ustrezna, pri čemer se lahko določijo tudi izravnavni ukrepi;
5. primerna alternativna rešitev je strokovno sprejemljiva in izvedljiva rešitev, ki uresničuje isti namen in isto javno koristi kot načrtovana prostorska ureditev, in sicer v primerljivem prostorskem, časovnem in investicijskem obsegu. Primerna alternativna rešitev se lahko razlikuje od načrtovane prostorske ureditve glede na prostorsko umestitev, uporabljeno tehnologijo, tehnične elemente ali pa gre za funkcionalno drugačno rešitev, s katero se da doseči isti namen oziroma uresničitve istega cilja iz razvojnih dokumentov.

II. MERILA ZA VREDNOTENJE VPLIVOV

3. člen

(merila za vrednotenje vplivov in cilji posameznih področij)

(1) V postopku odločanja o razrešitvi nasprotja javnih interesov se vrednotenje vplivov načrtovane prostorske ureditve in primernih alternativnih rešitev na gospodarstvo, družbo in okolje izvede glede na doseganje ciljev po posameznih področjih:

1. Trajnostni gospodarski razvoj:

- a) spodbujanje vlaganj v raziskave in razvoj,
- b) spodbujanje krožnega gospodarstva,
- c) spodbujanje digitalizacije gospodarstva in družbe,
- d) razvoj zelenih tehnologij,
- e) proizvodnja električne energije iz obnovljivih in trajnostnih virov,
- f) proizvodnja in visoko tehnološke gospodarske dejavnost z visoko dodano vrednostjo,
- g) vzpostavitev novih trajnih delovnih mest za višje in visoko izobražene,
- h) vzpostavitev novih trajnih delovnih mest na območjih z večjo stopnjo brezposelnosti,
- i) realna rast bruto domačega proizvoda na prebivalca,
- j) zmanjšanje porabe energije in krepitev energetske učinkovitosti,
- k) dvig deleža porabe posameznih obnovljivih virov energije v končni porabi energije.

2. Nacionalni, regionalni in lokalni prostorski razvoj:

- a) spodbujanje skladnega regionalnega razvoja in dolgoročna vpetost prostorske ureditve v regijo, omogočanje urbanega razvoja mest in širših mestnih območij,
- b) zagotavljanje prostorsko usklajenih in medsebojno dopolnjujočih več funkcijskih razmestitev različnih dejavnosti v prostoru, ustvarjanje, varovanje in razvoj kakovostnih mest in drugih naselij, sanacija razvrednotenih območij,
- c) zmanjševanje porabe tal za namen pozidave (delež sprememb namenske rabe površin iz kmetijske ali gozdne v stavbna zemljišča, delež pozidanih zemljišč),
- d) spodbujanje notranjega razvoja naselij,
- e) spodbujanje trajnostne gradnje,
- f) krepitev infrastrukturne povezanosti naselij in policentričnega urbanega sistema,
- g) spodbujanje trajnostne mobilnosti (pešpoti, kolesarske poti, javni promet),
- h) ustvarjanje in varovanje pestrosti, prepoznavnosti in kakovosti krajine ter ohranjanje krajinskih tipov in prepoznavnih značilnosti naselij in krajine,
- i) vzpostavitev zelenih sistemov naselij in regij.

3. Razvoj družbe:

- a) izboljšanje dostopnosti do območij in objektov družbene in gospodarske javne infrastrukture, do zelenih in rekreacijskih površin ter javnih površin,
- b) spodbujanje socialne vključenosti deprivilegiranih skupin prebivalstva,
- c) izboljšanje položaja mladih,
- d) izboljšanje enakosti spolov,
- e) spodbujanje izobraževanja in uporabe znanja.

4. Krepitev in varovanje zdravja ljudi:

- a) zmanjšanje dejavnikov tveganja za zdravje ljudi,
- b) nižanje izpostavljenosti prebivalcev mest ali naselij prekomerni onesnaženosti s hrupom,
- c) nižanje izpostavljenosti prebivalcev mest ali naselij prekomerni onesnaženosti zunanjega zraka z emisijami onesnaževal (npr. žveplovi oksidi (SO_x), dušikovi oksidi (NO_x), delci PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$),
- d) preprečevanje obremenitev prebivalcev mest ali naselij z EMS in svetlobnim onesnaženjem,
- e) zagotavljanje kakovosti in dostopa do pitne vode,
- f) zmanjševanje uporabe azbestnih materialov pri gradnji,
- g) zniževanje toplotnih obremenitev v mestih.

5. Varstvo okolja, voda in ohranjanje narave:

- a) varstvo kvalitete tal (delež tal s preseženimi standardi kakovosti tal, delež tal visoko vsebnostjo organske snovi, delež tal z velikim potencialom za izvajanje ekosistemskih storitev tal, delež prekritosti tal),
- b) zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov,
- c) znižanje ogljičnega odtisa,
- d) zmanjševanje količine odpadkov,
- e) blaženje in preprečevanje podnebnih sprememb,
- f) večanje deleža saniranih okoljsko degradiranih površin,
- g) varstvo pred onesnaženjem in drugim obremenjevanjem površinskih in podzemnih voda,
- h) varstvo pred škodljivim delovanjem voda,
- i) ohranitev dobrega stanja morskega okolja,
- j) ohranitev ali izboljšanje biotske raznovrstnosti (živalskih in rastlinskih vrst, ekosistemov)
- k) ohranitev celovitosti območij z naravovarstvenim statusom z ohranitvijo lastnosti in procesov, zaradi katerih so varovana vključno z ohranitvijo naravnih vrednot,
- l) trajnostno upravljanje zavarovanih območij.

6. Varstvo kulturne dediščine in arheoloških ostalin:

- a) ohranitev kulturne dediščine in arheoloških ostalin,
- b) omogočanje dostopa do kulturne dediščine.

7. Varstvo naravnih virov:

- a) dvig deleža obdelanih kmetijskih zemljišč (rekultiviranje kmetijskih površin v zaraščanju, izboljšanje pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, spremembe namenske rabe prostora v kmetijska zemljišča),
- b) spodbujanje sonaravnega kmetijstva (delež kmetijskih zemljišč s trajnostno usmerjeno rabo gnojil ali fitofarmaceutskih sredstev, delež kmetijskih površin z načinom obdelave, ki prispeva k povečevanju organske snovi v tleh in biotske pestrosti tal),
- c) spodbujanje samooskrbe prebivalstva,
- d) spodbujanje sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi (delež gozdnih zemljišč brez uporabe težke gozdne mehanizacije, delež gozdnih zemljišč z večjo biotsko pestrostjo),
- e) ohranjanje potenciala za pridobivanje mineralnih surovin.

8. Obramba države in varstvo pred naravnimi nesrečami:

- a) krepitev obrambnega sistema,
- b) zmanjševanje in preprečevanje tveganja pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- c) umikanje poselitve z in od območij z omejitvami.

9. Druga relevantna področja za posamezen primer.

(2) Pri vrednotenju vplivov je treba upoštevati kratkoročnost, dolgoročnost, neposrednost vplivov in seštevanje vplivov z drugimi obstoječimi ali načrtovanimi prostorskimi ureditvami.

(3) Vrednotenje vplivov se izvede predvsem z uporabo:

- statističnih podatkov o kazalnikih, ki jih spremljajo pristojne institucije v RS in na mednarodni ravni;
- javno dostopnih podatkov pristojnih institucij o stanju okolja, družbe, prostora, gospodarstva;
- že izdelanih relevantnih strokovnih podlag k prostorskim aktom;
- okoljskega poročila oziroma dodatka h okoljskemu poročilu za presojo sprejemljivosti, ki sta pripravljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja in ohranjanje narave;
- drugih podatkov, pridobljenih posebej za namen vrednotenja vplivov za odločanje o razrešitvi nasprotja javnih interesov.

4. člen (vrednotenje vplivov)

(1) Vplivi načrtovane prostorske ureditve in vseh primernih alternativnih rešitev se vrednotijo po področjih in glede na cilje iz prejšnjega člena tako, da je mogoča medsebojna primerjava njihovih vplivov, pri čemer se vpliv na posamezno področje vrednoti po naslednjih stopnjah:

- vpliv je pozitiven,
- ni vpliva,
- vpliv je negativen.

(2) Vplivi se vrednotijo brez izravnalnih ukrepov.

III. POSTOPEK ODLOČANJA O RAZREŠITVI NASPROTJA JAVNIH INTERESOV

5. člen (pobuda za uvedbo postopka)

(1) Pobuda za uvedbo postopka odločanja o razrešitvi nasprotja javnih interesov (v nadaljnjem besedilu: pobuda) se vloži, če pripravljavec prostorskega akta po prejemu negativnega mnenja državnega nosilca urejanja prostora oceni, da je nastalo strokovno nerešljivo nasprotje javnih interesov, tako da ni mogoče nadaljevati postopka priprave prostorskega akta brez določitve izjeme od določenih varstvenih ali razvojnih ciljev.

(2) Pobuda se najprej vloži pri ministrstvu, pristojnemu za prostor (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), ki preveri izpolnjevanje pogojev za obravnavo pobude, nato pobudo javno objavi in pridobi mnenja v skladu z 8. členom te uredbe ter pripravi gradivo za obravnavo pobude na vladi. V postopkih državnega prostorskega načrtovanja pripravi gradivo za obravnavo pobude na vladi ministrstvo na predlog Prostorskega sveta v ožji sestavi po opravljeni javni objavi pobude in po pridobitvi mnenj iz 8. člena te uredbe.

(3) Pobuda se lahko vloži:

- v fazi predloga prostorskega akta;
- v fazi študije variant, če se ta izdelava pri državnem prostorskem načrtovanju, ali
- v fazi priprave dokumentacije, če gre za združen postopek ali delni združen postopek pri državnem prostorskem načrtovanju in pobuda ni bila vložena v fazi študije variant.

(4) Pobudi se predloži elaborat interesov (v nadaljnjem besedilu: elaborat), za katerega izdelavo je odgovoren pripravljavec prostorskega akta, v primeru državnega prostorskega načrtovanja pa pobudnik priprave prostorskega akta.

6. člen **(elaborat)**

(1) Elaborat je namenjen izkazovanju utemeljenosti pogojev za postopek razrešitve nasprotja javnih interesov, vrednotenju vplivov ter utemeljitvi razlogov za določitev izjeme od varstvenih in razvojnih ciljev.

(2) Elaborat vsebuje:

- a) navedbo izdelovalca elaborata in datum izdelave elaborata, navedbo pripravljavca prostorskega akta, navedbo investitorja, če je znan,
- b) opis in prikaz načrtovane prostorske ureditve in njenega območja,
- c) utemeljitev cilja načrtovane prostorske ureditve in javnega interesa, ki je z njo zasledovan,
- d) opis nasprotja javnih interesov in obrazložitvev ter utemeljitev nujnih razlogov uresničevanja določenega javnega interesa,
- e) oceno vrednosti investicije za načrtovano prostorsko ureditev,
- f) opis postopka priprave prostorskega akta in izvedenih usklajevanj z nosilci urejanja prostora ter javnostjo,
- g) opis primernih alternativnih rešitev,
- h) opis in vrednotenje posledic vplivov načrtovane prostorske ureditve primernih alternativnih rešitev in ničelne alternative na vsa področja v skladu z merili in stopnjami iz 3. ter 4. člena te uredbe,
- i) sintezno primerjavo vrednotenja iz prejšnje alineje,
- j) opis izravnalnih ukrepov, usmeritve in pogoji za njihovo izvedbo, določitev nosilca njihove izvedbe ter nadzora izvedbe,
- k) obrazložitev tehtanja učinkov na javne interese,
- l) predlog za določitev izjeme od varstvenih ali razvojnih ciljev,
- m) izvleček za javnost.

(3) Če je bila pri državnem prostorskem načrtovanju izdelana študija variant, elaborat iz prejšnjega odstavka ne obravnava vsebin iz točk b), c), g), h) in i), če so bile te obdelane v

študiji variant smiselno na način, kot izhaja iz te uredbe. Če te vsebine niso bile ustrezno obdelane, se jih dopolni z elaboratom. Elaboratu se priloži izdelana študija variant.

(4) Elaborat izdelata interdisciplinarna skupina strokovnjakov.

7. člen

(preveritev pogojev za obravnavo pobude)

(1) Ministrstvo po prejemu pobude in elaborata v 30 dneh preveri, če so izpolnjeni naslednji pogoji za obravnavo pobude:

- da je pobuda vložena v ustrezni fazi postopka priprave prostorskega akta;
- da kljub izvedenemu usklajevanju mnenje določenega državnega nosilca urejanja prostora glede načrtovane prostorske ureditve ostaja negativno, ker ta ne ustreza postavljenim varstvenim ali razvojnim ciljem s tega področja;
- da izvedba načrtovane prostorske ureditve pomeni uresničevanje razvojnih ali varstvenih ciljev, sprejetih na ravni občine, države ali EU, pri čemer gre za nujne razloge uresničevanja določenega javnega interesa v skladu z zakonom ali razvojnim dokumentom države;
- da je pobudi predložen elaborat z vsebino, kot jo določa 6. člen te uredbe;
- da so v elaboratu proučene in ovrednotene vse primerne alternativne rešitve, vključno z ničelno varianto,
- da iz elaborata izhaja, da ni drugih strokovno sprejemljivih in ustreznih rešitev za doseganje cilja, ki je zasledovan z načrtovano prostorsko ureditvijo, ki ne bi škodoval drugim javnim koristim in
- da je na podlagi izvedenega vrednotenja in tehtanja predviden učinek javnega interesa za načrtovano prostorsko ureditev večji od škodljivih posledic za tisti javni interes, pri katerem bi se določila izjema od varstvenih ali razvojnih ciljev.

(2) Če ministrstvo oceni, da pobuda ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka tega člena, obvesti pripravljavca prostorskega akta, da pobuda na vlado ne bo vložena.

(3) V primeru državnega prostorskega načrtovanja izpolnjevanje pogojev za obravnavo pobude iz prvega odstavka tega člena preveri Prostorski svet v ožji sestavi v 30 dneh, ko ga projektna skupina seznani o nasprotju interesov in mu je predložena pobuda z elaboratom. Če Prostorski svet v ožji sestavi oceni, da pobuda izpolnjuje pogoje, poda predlog za uvedbo postopka odločanja o razrešitvi nasprotja interesov na ministrstvo.

8. člen

(javna objava in pridobivanje mnenj)

(1) Pobudo, ki je izpolnjuje vse pogoje za obravnavo iz prejšnjega člena, ministrstvo skupaj z elaboratom javno objavi v prostorskem informacijskem sistemu.

(2) Javna objava iz prejšnjega odstavka se v primerih državnega prostorskega načrtovanja izvede skupaj z javno objavo študije variant ali osnutka celovitega dovoljenja.

(3) Javnost ima možnost podaje predlogov in pripomb na razgrnjeno gradivo v roku 30 dni.

(4) V roku 30 dni od začetka javne objave izdajo mnenje glede utemeljenosti pobude:

- ministrstvo, ki zastopa javni interes, glede katerega je podan predlog za določitev izjeme od varstvenih ali razvojnih ciljev,
- ministrstvo, ki zastopa javni interes za načrtovano prostorsko ureditev, in
- Prostorski svet v ožji sestavi v primeru, če ne gre za državno prostorsko načrtovanje.

(5) Pripravljaec prostorskega akta v roku 15 dni od prejema poda svoje stališče do predlogov in pripomb javnosti ter mnenj iz prejšnjega odstavka.

9. člen

(predlog sklepa vlade/gradivo za vlado)

Na podlagi pobude, elaborata, mnenj iz prejšnjega člena, predlogov in pripomb javnosti ter stališč do predlogov in pripomb javnosti ministrstvo s sodelovanjem pripravljavca prostorskega akta pripravi predlog sklepa vlade glede utemeljenosti pobude in odločitve o razrešitvi nasprotja javnih interesov.

10. člen

(odločitev vlade)

(1) Predlog sklepa vlade najprej obravnava Komisija vlade za prostorski razvoj in izda mnenje glede utemeljenosti pobude in odločitve o razrešitvi nasprotja javnih interesov.

(2) Na podlagi predloženega mnenja Komisije vlade za prostorski razvoj vlada s sklepom odloči o pobudi in o razrešitvi nasprotja javnih interesov. Če vlada odloči, da pobuda ni utemeljena, jo s sklepom zavrne.

(3) Vlada odloči, da je pobuda utemeljena in določi način razrešitve nasprotja interesov, če ugotovi:

- da so izpolnjeni vsi pogoji za obravnavo pobude in za določitev izjeme od varstvenih ali razvojnih ciljev, kot jih določa zakon, ki ureja urejanje prostora in ta uredba,
- da je Komisija vlade za prostorski razvoj dala pozitivno mnenje v skladu s prvim odstavkom tega člena, in
- da predlog razrešitve nasprotja javnih interesov oziroma podelitve izjeme od varstvenih ali razvojnih ciljev ne pomeni kršitve ratificirane mednarodne pogodbe, prava EU, Ustave Republike Slovenije ali zakonov.

(4) Sklep vlade, s katerim se ugotovi utemeljenost pobude in odloči o razrešitvi nasprotja javnih interesov, vsebuje poleg določitve izjeme od varstvenih ali razvojnih ciljev tudi navedbo izravnalnih ukrepov, usmeritve in pogoje za njihovo izvedbo, nosilca njihove izvedbe ter način nadzora izvedbe. Sklep vlade mora biti obrazložen.

(5) Sklep vlade iz prejšnjega odstavka se po sprejemu objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in v prostorskem informacijskem sistemu.

(6) Zoper sklep vlade iz drugega ali četrtega odstavka tega člena ni posebne pritožbe, možen pa je upravni spor.

11. člen

(veljavnost sklepa vlade)

(1) Sklep vlade iz prejšnjega člena velja do uveljavitve prostorskega akta, v zvezi s katerim je bila vložena pobuda, vendar največ 10 let od njegove objave v Uradnem listu Republike Slovenije pod pogojem, da v tem času ne pride do spremenjenega dejanskega ali pravnega stanja, ki bi bistveno spremenilo vrednotenje vplivov načrtovane prostorske ureditve.

(2) Ugotovitev bistveno spremenjenega dejanskega ali pravnega stanja iz prejšnjega odstavka izvede Komisija vlade za prostorski razvoj.

IV. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

12. člen (prehodna določba)

Do uveljavitve prostorskega informacijskega sistema se javni objavi iz 8. in 11. člena te uredbe izvedeta na spletni strani ministrstva in relevantnih občin.

13. člen (končna določba)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.